

به نام خدا
دانشکده پرستاری

گروه آموزشی پرستاری و سلامت سالمندان
(Course Plan) طرح درس دوره

تعداد واحد: ۱ (واحد نظری ۱۷ ساعت) واحد کارآموزی (۵۱ ساعت)

عنوان درس: اپیدمیولوژی سالمندی

پیش نیاز: ندارد

فراگیران: دانشجویان کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی - ترم ۱

مدرس: دکتر عجم - دکتر مختاری

زمان ارائه: نیمسال اول ۴۰۳ - ۴۰۲

شرح درس:

برای آگاهی و دانش لازم در مورد بیماری ها و اختلالات و عوامل خطر سازی که در دوره سالمندی تظاهرات متفاوتی داشته و از شیوع بیشتری برخوردارند و یا دارای تاثیر و اهمیت بیشتری در دوره سالمندی می باشند نیاز به انجام مطالعات اپیدمیولوژیکی می باشد که بخوبی و طراحی و اجرا گردد. در راستای این امر این واحد درسی مفاهیم و روش های اپیدمیولوژیک مرتبط با بیماری ها و اختلالات دوره سالمندی و همچنین موضوعات و مسائل مربوط به وضعیت بهداشت و سلامت عمومی سالمندان را پوشش خواهد داد.

ارائه این درس به صورت دانشجو محور و براساس یادگیری فعال برنامه ریزی شده است به نحوی که به دانشجویان فرصت داده می شود تا با اصول و مبانی اپیدمیولوژی و کاربرد آن در پرستاری سالمندی آشنا شوند. مفاهیم رشد جمعیت، هرم جمعیتی و نسبت سرباری، سلامت و بیماری و سطوح پیشگیری، اندازه گیری های سلامت و بیماری، انواع مطالعات اپیدمیولوژیک، بیماری های شایع دوران سالمندی در این درس به بحث و بررسی گذاشته می شود.

هدف کلی:

آشنایی با اصول و مبانی اپیدمیولوژیک بیماری ها و اختلالات و عوامل خطر سازی که در دوره سالمندی تظاهرات متفاوتی داشته و از شیوع بیشتری برخوردارند و بکار گیری آنها در حل مشکلات سالمندان.

اهداف ویژه:

در پایان این دوره از دانشجو انتظار می رود در بخش نظری:

۱. اصول و مبانی اپیدمیولوژیک را شرح دهد
۲. انواع مطالعات اپیدمیولوژیک در سالمندان را برشمارد.
۳. مباحث آماری مرتبط با اپیدمیولوژی سالمندی را توضیح دهد.
۴. اصول جمع آوری و تحلیل داده های اپیدمیولوژیک را بیان نماید
۵. رشد جمعیت جهان و اهمیت بهداشت سالمندی را توضیح دهد
۶. سیر تحولی مفهوم سالمندی در جهان (با تاکید بر جنبه های اجتماعی، روانی، عملکردی و زیستی) را توضیح دهد.
۷. مفاهیم و اصول مشترک در اپیدمیولوژی و سالمند شناسی را تبیین نماید.
۸. سالمندی از دیدگاه اپیدمیولوژی (مروری بر شاخص های وضعیت بهداشتی، اجتماعی و اقتصادی) سالمندان را شرح دهد.
۹. برخی از شایعترین مشکلات و بیماری های جسمی در سالمندی را توضیح دهد.
۱۰. شایعترین بیماری ها و مشکلات روحی و روانی در سالمندان را نام ببرد.
۱۱. مسائل اجتماعی و اقتصادی در سالمندان را برشمارد.
۱۲. اصول تشخیص و طبقه بندی معلولیت ها، بالاخص در سنین سالمندی را تبیین نماید.
۱۳. اصول پیشگیری اولیه، ثانویه و ثالثیه در سالمندان را توضیح دهد
۱۴. وضعیت ارائه سرویس های خدمات بهداشتی ویژه سالمندان را از دیدگاه اپیدمیولوژیک شرح دهد.

روش تدریس:

سخنرانی و بحث گروهی - کلاسها اغلب به صورت بحث گروهی، سخنرانی و پرسش و پاسخ و با تاکید روی دانشجو محوری توسط استاد و دانشجویان به صورت مجازی برگزار می شود.

وسایل کمک آموزشی: کامپیوتر، سامانه Navid و Skyroom

وظایف دانشجویان:

از دانشجویان انتظار می رود:

- در یادگیری مطالب اشتیاق داشته باشند.
- با استفاده از مطالب تدریس شده سعی در گسترش معلومات خود از طریق مطالعات کتابخانه ای نمایند.
- بطور منظم و بدون غیبت در کلاس درس حضور یافته و در مباحث علمی کلاس شرکت فعال داشته باشند.
- در تاریخ مقرر تکالیف خود را ارائه دهند.

تکالیف و ارزشیابی دانشجویان در واحد تئوری و کارآموزی:

- حضور منظم و فعال در کلاس، تهیه و ارائه به موقع تکالیف و شرکت در بحث های کلاس ۱۰٪
- تهیه و تنظیم یک خلاصه مقاله در خصوص یک بیماری شایع دوره سالمندی و ارائه آن در کلاس که حداقل از سه مقاله دیگر در آن استفاده شده باشد (کارآموزی). ۲۰٪
- بررسی اپیدمیولوژیک یک بیماری شایع دوران سالمندی و گزارش آن (کارآموزی) ۲۰٪
- امتحان پایان ترم ۴۰٪

منابع مطالعه:

کتاب، مقالات و سایت های معتبر علمی مربوط به اپیدمیولوژی سالمندی

- Newman, Cauley, J A. The Epidemiology of Aging. Last ed.
- Gordis . Epidmiology, Elsvier sounders. ,last edition.
- Murdoch Iona, Turpin Sarah, Johnston Bree, MacLulich Alasdair, Losman Eve. Geriatric Emergencies. irst edition, Wiley Blackwell, UK f published last ed.
- **Stuart-Hamilton Ian. An Introduction to Gerontology.** First ed. Cambridge University Press Cambridge, New York, last ed.
- Williams. Basic Geriatric Nursing. last ed., Elsevier, St. Louis, Missouri.
- Meiner Sue E. Gerentologic Nursing. Elsevier Mosby, Riverport Lane Maryland Heights, Last Edition.

(جدول زمان بندی ارائه جلسات)

جلسه	عنوان	ارائه کننده (گان)
	ارائه طرح درس	مدرسان
اول	اصول و مبانی اپیدمیولوژی	دکتر مختاری
دوم	اندازه های مهم در اپیدمیولوژی و مباحث آماری مرتبط با اپیدمیولوژی	دکتر مختاری
سوم	مطالعات اپیدمیولوژی (مورد -شاهدی)	دکتر مختاری
چهارم	اصول جمع آوری و تحلیل داده های اپیدمیولوژیک	دکتر مختاری
پنجم	رشد جمعیت جهان و اهمیت بهداشت سالمندان مروری بر سیر تحولی مفهوم سالمندی در سطح جهان	دکتر عجم
ششم	مروری بر شاخص های وضعیت بهداشتی، اقتصادی و اجتماعی سالمندان	دکتر عجم
هفتم	پیشگیری و اصول پیشگیری اولیه، ثانویه و ثالثیه در سالمندان	دکتر عجم
هشتم	آشنایی با اصول تشخیصی و طبقه بندی معلولیت ها، بالاخص در سنین سالمندی	دکتر عجم
نهم	اپیدمیولوژی مشکلات و بیماری های روحی و روانی شایع در سالمندان	دکتر عجم
دهم	اپیدمیولوژی شایع ترین بیماری های جسمی در سالمندان	دکتر عجم